

Hyväksytty palveluvalikoimaneuvoston kokouksessa 19.12.2024

Palveluvalikoimaneuvoston päätös

Terveydenhuollon palveluvalikoimaneuvoston päätös
oireettoman henkilön panoraamaröntgentutkimukseen
pääsyn kriteereistä infektiopesäkkeen varhaiseksi to-
teamiseksi sydän- ja verisuoniproteesin asentamisen
yhteydessä

Palveluvalikoimaneuvosto päättää säteilylain (859/2018) 111.2 §:n nojalla:

Soveltamisala

Tätä päätöstä sovelletaan säteilylain 111.1 §:ssä tarkoitetun kirjallisen perustelun laatimiseen oireettomalle henkilölle infektiopesäkkeen varhaiseksi toteamiseksi sydän- ja verisuoniproteesin asentamisen yhteydessä tehtävän panoraamaröntgentutkimuksen oikeutuksesta.

Päätös koskee terveydenhuoltolain (1326/2010) 1 §:ssä, Ahvenanmaan terveydenhuoltolain (landskapslag om hälso- och sjukvård) (2011:114) 1 §:ssä ja yksityisestä terveydenhuollosta annetun lain (152/1990) 1 §:ssä tarkoitettujen terveydenhuollon palvelujen yhteydessä tehtäviä tutkimuksia.

Tätä päätöstä ei sovelleta tutkimukseen, joka on osa seulonnoista annetussa valtioneuvoston asetuksessa (339/2011) säädettyä seulontaohjelmaa tai lääketieteellisestä

STM023:00/2023

VN/2148/2024

tutkimuksesta annetussa laissa (488/1999) säädettyä lääketieteellistä tutkimusohjelmaa, lääkinnällisistä laitteista annetussa laissa (719/2021) tai muussa lainsäädännössä tarkoitettua lääketieteellistä tutkimusta.

Kriteerit

Sydän- ja verisuoniproteesin asentaminen ei ole yksistään riittävä peruste panoraamaröntgentutkimuksen tekemiselle infektiopesäkkeen varhaiseksi toteamiseksi oireettomalta henkilöltä.

Panoraamaröntgentutkimus on oikeutettu infektiopesäkkeen varhaiseksi toteamiseksi sydän- ja verisuoniproteesin asentamisen yhteydessä, kun panoraamaröntgentutkimus on tarpeen osana hammaslääkärin tekemää suun terveydentilan arviota.

Voimaantulo

Tämä päätös tulee voimaan 1 päivänä helmikuuta 2025 ja on voimassa toistaiseksi.

Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 2024.

Puheenjohtaja Sirkku Pikkujämsä

Erityisasiantuntija Hanna-Mari Jauhonen

STM023:00/2023

VN/2148/2024

Päätöksen saatavuus

[Tämä päätös perusteluineen ja valmistelumuistio](#) on julkaistu Terveystieteiden
palveluvalikoimaneuvoston kotisivuilla

<https://palveluvalikoima.fi/oireettoman-henkilon-panoraamarontgentutkimukseen-paasyn-kriteerit-infektiopesakkeen-varhaiseksi-toteamiseksi-sydän-ja-verisuoniproteesin-asentamisen-yhteydessa>

Liite

Päätöksen perustelut

STM023:00/2023

VN/2148/2024

Liite

Päätöksen perustelut

Johdanto

Hampaiston ja leukojen alueen infektiosta osa on oireettomia eikä niitä havaita kliinisessä tutkimuksessa, mutta ne saattavat aiheuttaa ongelmia muualla elimistössä. Tämän vuoksi myös oireettomat infektiopesäkkeet on tärkeää diagnosoida ja hoitaa. Vahvaa tutkimusnäyttöä ei ole hammasinfektioiden ja avokirurgisesti tai katetrin avulla tehtävän sydän- tai verisuoniproteesin asentamisen syy-seuraussuhteesta. Tätä oireettomille henkilöille tehtyä hampaiston ja leukojen alueen kuvantamisen oikeutusta ei ole aiemmin kansallisesti arvioitu.

Tausta

Joulukuussa 2018 voimaan tulleen säteilylain (859/2018) 111 §:n perusteella lääketieteellisen säteilyaltistuksen oikeutuksesta on laadittava kyseistä henkilöä koskeva erityinen kirjallinen perustelu silloin, kun oireettomaan henkilöön kohdistuva taudin varhaista toteamista varten tarvittava säteilyaltistus ei ole osa seulontaohjelmaa. Perustelun laatimisessa on noudatettava palveluvalikoimaneuvoston laatimia tutkimukseen pääsyn kriteerejä, mikä vaatimus koskee myös yksityisestä terveydenhuollosta annetussa laissa tarkoitettuja terveydenhuollon palveluja. Säteilylaki on voimassa koko Suomessa Ahvenanmaa mukaan lukien. Säteilylailla pannaan täytäntöön säteilyturvallisuusdirektiiviä 2013/59/Euratom.

Hammasperäiset bakteerit voivat aiheuttaa vakavia tulehduksia. Suun bakteerit leviävät hematogeenisesti paitsi verekkäissä toimenpiteissä myös normaalia suuhygieniää ylläpidettäessä. Elinikäinen suun terveys on tärkeää sydän- ja verisuoniproteesipotilaille infektioriskin minimoimiseksi.

STM023:00/2023

VN/2148/2024

Tavoitteet

Näiden kriteerien tarkoituksena on linjata panoraamaröntgentutkimuksen edellytyksiä. Nyt esitetyt kriteerit on laadittu tieteelliseen näyttöön perustuen oireettoman henkilön infektiopesäkkeen varhaiseksi toteamiseksi ennen sydän- ja verisuoniproteesin asentamista.

Vaikka kansainvälisissä artikkeleissa todetaan sydän- ja verisuoniproteesin asennukseen menevillä potilailla potentiaalisia suun ja leukojen infektioita, tutkimustietoa ei kuitenkaan tunnu löytyvän kaikilta osin riittävästi siitä, että proteesitoimenpidettä edeltävällä rutiininomaisella hammaskuvantamisella voidaan estää proteesi-infektioita.

Hammaslääkärin tekemä kliininen tutkimus ja sitä täydentävä PTG-tutkimus voidaan tehdä leukojen alueella olevien infektiopesäkkeiden havaitsemiseksi ennen sydän- ja verisuoniproteesin asentamista ainoastaan, kun panoraamaröntgentutkimus on tarpeen osana hammaslääkärin tekemää suun terveydentilan arviota.

Suun alueen tutkimus on tarpeen myös monessa muussa yhteydessä. Terveystieteiden palveluvalikoimaneuvosto tarkastelee kuvantamisen tarvetta ja antaa tarvittaessa lisää kriteerejä.